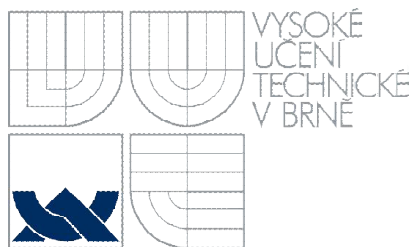

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

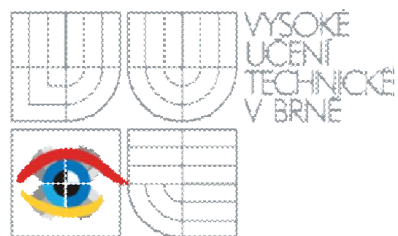
BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA VÝTVARNÝCH UMĚNÍ

FACULTY OF FINE ART

ATELIÉR VIDEO
STUDIO VIDEO

FAKULTA
VÝTVARNÝCH
UMĚNÍ

ABSENCE
ABSENCE

DIPLOMOVÁ PRÁCE

DIPLOMA THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

Bc. PETR MACHAČ

VEDOUCÍ PRÁCE
SUPERVISOR

akad. soch. MARTIN ZET

OPONENT PRÁCE
OPPONENT

BcA. MICHAL MARENČÍK

BRNO 2014

DOKUMENTACE VŠKP

K obhajobě bylo předloženo video s názvem *Absence*.

Dostupné na: <http://archiv.ffa.vutbr.cz/vskp/video/2014-machac-petr-absence>

Absence, 2014, videostill, 16:43 min.

Absence, 2014, videostill, 16:43 min.

Absence, 2014, videostill, 16:43 min.

Absence, 2014, videostill, 16:43 min.

Absence, 2014, videostill, 16:43 min.

Absence, 2014, videostill, 16:43 min.

Absence, 2014, videostill, 16:43 min.

Absence, 2014, videostill, 16:43 min.

Obhajoba magisterské praktické práce

Předpokladem činu byl pocit ztráty smyslu, vůle, zájmu a citu, který byl blíže pojednán v teoretické práci ve vztahu k nudě, lenosti, lhостejnosti a znečitlivění. Video *Absence* je dokumentací pokusů o uchopení těchto beztvarych průvodců všednosti, které se každému pokusu o uchopení vzpírají. Absence cíle a formálních standardů pro vyhotovení diplomové práce mě vedly k otevření se nahodilosti, nezáměrnosti a nepředvídatelnosti. Pokusit se tlumočit ve vizuálním médiu oka taktilní počitky. Spíše než výtvarnou originalitou se konečný tvar díla podobá zvláštnímu sběru důkazů v případě absence. Záběry jsou řazeny a vrstveny mechanicky jako seznam, ke kterému chybí třídící klíč. Postupoval jsem na základě sémantické příbuznosti zobrazeného, jakmile jsem dokázal artikulovat určitý směr práce. Video je pokusem o poetickou (sebe)reflexi, z ničeho, a pro nic. Gesto, které jsem objevil, přesto překypuje významy, na něž lze navázat. Kdokoli může zkoušet pokračovat v započatém díle, kdokoli ho může opakovat. Výchozím instrumentem jsou zde prázdné ruce a surovinou země lesních cest, luk a polí v okolí bydlíště.

Na počátku mne zaujal proces plnění vzniklých či nalezených dutin. Uvažoval jsem o odlévání prázdných kapes, prázdných rukou, či vydlabané díry po chlebové střídě, do sádry. Marnost plnění děr, a dutin mi přišla názornou metaforou každodennosti. Záměr odlévat, jsem později opustil a rozhodl jsem se pracovat jen se svým tělem bez jakýchkoli nástrojů přinesených na místo činu. Soustředil jsem se pouze na proces, ve kterém figurují prázdné ruce a substrát země, která je neuvědomělým sedimentem lidského hemžení. Inspirací mi byla práce dvou polských umělců: Zbigniew Warpechowski a jeho odlévání prázdnoty (odlitek dutiny mezi dlaněmi) a fotografická série Ruce (Genesis) jejímž autorem je Andrzej Pawłowski. V obou dílech je možné pohlížet na konceptuální dílo jako na prázdný znak, který nabývá nebo ztrácí smysl, ve vztahu k prostředí, kontextu a vnímateli.

Video jakožto sběr vizuálních dat, lze považovat za autoportrét absence, nedokončené dílo reflexivní marnosti. Snaha o vizuální zpodobení a vyjádření pak odráží narcismus, který současná společnost upřednostňuje jako umění prezentace a sebevyjádření.

Výchozí motivací mi byla situace absence a nezajištěnosti. Pátrací aktivita vzešlá z nedostatku jiného zaměstnání, který se vynahrazuje zevlováním a touláním po okolí. Toto driftování (chůze odnikud nikam), je možné nahlížet jako projev hledání jiných možností k přežití a naději. Tomuto puzení vydat se na cestu odpovídá zbytečná a nerentující se snaha nalézt v šedých zónách měst „kde nic není“, přehlédnutý smysl, paměťový fragment, potlačený materiál, otisk či předmět, který má každý už při sobě, aniž o tom ví. Vydal jsem se na potulku v okolí svého bydlíště, abych naplnil svůj projektový záměr. Soustředil jsem se na materiál: zemi. Hlínu tryskající z krtinců, nivy říčních meandrů, váté písky Moravské Sahary obnažující se podél železniční trati, či bahno a kaluže lesních cest, které zde vyryly lidská kola. Rýhy a stopy po kolech na cestách jsou jako papilární rýhy, jako řádky ve školním sešitě, v kterém je napsán psacím písmem název domácí úlohy: absence. Na počátku jsem objevil kaluž a její odraz, ona „propastná tůň“, která přímo asociuje mýtus o Narcisovi a jeho osudu. Vše z nudy vzniklé se snaží najít záchranu samo u sebe, v sebestřednosti a zaneprázdněnosti, ale právě to jen prohlubuje zoufalství „spokojeného mladého pána“. Z původní metafory odlévání prázdných dlaní, jsem použil své ruce jako šufánek či misku, kterým nabírám zakalenou vodu a bahno z kaluže. Zdálo se mi, že právě toto gesto překlenuje prázdnotu a je pokusem o přemostění, o navázání vztahu v ambivalentním smyslu daru (horizontální reciprocita), milodaru (almužna), milosti (transcendentní vertikála) či pokory.

Ekonomie daru, v protikladu k těkavému a agresivnímu kapitálu, předcházela u archaických kultur peněžní transakci. Utvářela a udržovala společenské vztahy a síť závazků. Účelem nebyla transakce, ale morální vztah. Vytvoření přátelství mezi lidmi či zajištění přízně bohů a věcí. Taková interpretace vyhovovala mému záměru zbytečné práce, vyplňování prázdna právě prostřednictvím daru. Navzdory tomu, že adresát je neznámý a hodnota daru země, bahna a písku spočívala jen v samotném gestu (sebe)obdarovávání.

Záznam tohoto gesta je pokusem o obnovení neviditelných pout, pocitu smyslu a zaujetí, které zmizely či zanikly pod vlivem eroze a rozdrolení, aby po sobě zanechaly spoušť nudy a lhostejnosti. Byla potulka v beznadějných vyhlídkách zhodnocením volného času nebo jen jeho dalším zabíjením?

Práce je záznamem své vlastní geneze, od bahna kaluží až po váté písky. Konečné nehotové dílo se zachovalo jako neopracovaný videomateriál v duchu „video verité“, ponechaný s ruchem kamery i prostředí. Středová kompozice posiluje ikoničnost výjevu a přidává tak běžným gestům sakrální kvalitu. Struktura řazení má formu suchého výčtu, řazení lokací, pohybů a gest. Důležité bylo vzdát se jedinečnosti. Kdokoli totiž dokáže připojit a předvídat další díl. Kdokoli může zopakovat počáteční gesto „tvoření“.